

Tiede- ja kulttuuriministeri Petri Honkonen 3.5.2022

Arvoisa arkkipiispa, hyvä kirkolliskokousväki, bästa kyrkomöte

Olen iloinen, että aivan ensimmäisten virkatehtävieni joukossa on juuri kirkolliskokouksen tervehtiminen. Historian ja yhteiskuntaopin opettajana sekä aiempien tehtävieni kautta ymmärrän kirkon suuren arvon suomalaisessa yhteiskunnassa. Kirkolla on kokoaan suurempi henkinen merkitys osana suomalaista yhteiskuntaa.

Olen itse hyvin pienen mutta yhteisöllisen seurakunnan kasvatti. Seurakuntaelämä meni limittäin muun yhteisöllisen elämän kanssa. Seurakunta oli turvallinen paikka pyhäkouluineen. Ensimmäiset vastuunkannon kokemukset sain rippileiri-isosena toimimisesta: silloin itsekin pidin pari kertaa pyhäkoulua pienemmille lapsille. Näen itse kirkon roolin yhteiskunnan kannattelevana voimana ja rinnallakulkijana niin vaikeina kuin iloisinakin hetkinä. Tämä yhteisöllinen rooli kytkeytyy kristinuskon ydinsanomana kautta ihmisten arkeen. Olen itse tavallisen harmaa suomalainen, jonka kristillinen vakaumus kuuluu yksityiselämän piiriin. Sen voin sanoa, että usko on kannatellut minua monissa vaiheissa.

Kirkollisasioista vastaavan ministerin tehtävässäni haluan tukea ja edistää positiivisen uskonnonvapauden toteutumista sekä kirkon, kuten muidenkin uskonnollisten yhdyskuntien, toimintaa. Itsenäinen ja autonominen kirkko on suomalaisen kansalaisyhteiskunnan keskeinen toimija ja tärkeä julkisen vallan kumppani.

Jag hyser stor aktning för kyrkan och värderar dess arbete mycket högt. Den autonoma kyrkan är en nyckelaktör i det civila samhället och en viktig partner för offentlig makt.

Arvon kuulijat,

Kaksi vuotta kestänyt koronapandemia on koetellut väestömme ja koko maailman kriisinsietokykyä ennennäkemättömällä tavalla. Uskonnollisten yhteisöjen rooli on ollut pandemian aikana kriisinhallinnassa merkittävä. Evankelis-luterilainen kirkko onkin toiminut korona-ajan ensihetkestä alkaen aktiivisesti ja ennakkoluulottomasti kehittäen erilaisia tapoja auttaa haavoittuvimmassa asemassa olevia henkilöitä.

Kuten edeltäjäni, myös minä haluan kiittää teitä tästä arvokkaasta työstänne. Kiitos lohdun tuomisesta yksinäisille ja sureville. Kiitos rinnalla kulkemisesta.

Ilman seurakuntien tekemää työtä moni apua ja tukea tarvitseva ihminen olisi jäänyt tavoittamatta. Kirkko on myös ollut esimerkillisellä tavalla toteuttamassa ministeriön liikkeelle laittamaa diakonityön avustusta ihmisten tukemiseksi koronakriisin keskellä ja kesätyöseteliavustusta

nuorten työmarkkina-aseman parantamiseksi. Suhtaudun jatkossakin myönteisellä tavalla tämän kaltaiseen kumppanuuteen.

Arvoisa kirkolliskokous,

Valitettavasti kriisinkestävytemme on koetuksella myös jatkossa. Venäjän hyökkäyssota Ukrainassa loukkaa räikeästi kansainvälistä oikeutta. Se on hyökkäys demokratiaa, oikeusvaltioperustaisuutta ja ihmisoikeuksia vastaan.

Jälleen erityisen tärkeää on huolehtia haavoittuvimmassa asemassa olevista henkilöistä. Kirkko on rientänyt apuun myös Ukrainan hädän hetkellä ja tuonut toiminnallaan lohtua ja toivoa sekä Suomeen tulleille, sotaa paenneille ukrainalaisille, että meille suomalaisille, jotka tunnemme voimattomuutta ja turvattomuutta sotaisten uutisten äärellä.

Eduskunta käsittelee parhaillaan valtioneuvoston ajankohtaisselontekoa Suomen turvallisuusympäristön muutoksista. Osana selontekoa on nostettu esille henkisen kriisinsietokyvyn merkitys ja uskonnollisten yhteisöjen rooli sen osana. Rohkaisen kirkkoa aktiivisuuteen tämän teeman äärellä.

Pahoin pelkään, että yhteiskunnassa tulee varautua pitkäänkin jatkuviin sodat vaikutuksiin, jotka tuntuvat kaikkien Suomessa asuvien arjessa. Henkisen kriisinkestävyden ylläpitämisen näkökulmasta valtiovallan keskeinen tehtävä on turvata mahdollisimman häiriötön arjen jatkuminen. Näen, että henkisen kriisinkestävyden kannalta on tärkeää myös kiinnittää huomiota yhteiskunnassamme käytävän keskustelun sävyyn. Meidän tulee tietoisesti torjua syrjintää eri vähemmistöjä kohtaan. Lisäksi muun muassa uskontolukutaidon merkitys korostuu.

Ymmärryksen ja yhteisöllisyyden sanansaattajana kirkolla on erityisen keskeinen rooli. Epävarmuuden, huolen ja pelon ajassa kaivataan vakautta ja varmuutta erityisen kipeästi.

Hyvät kuulijat,

Opetus- ja kulttuuriministeriössä on parhaillaan valmisteilla hallituksen esitys evankelis-luterilaista kirkkoa koskevan lainsäädännön uudistamiseksi. Asiaa valmistellaan valtioneuvoston käsiteltäväksi kirkolliskokouksen viime marraskuussa tekemän ehdotuksen mukaisesti.

Kyseessä on historiallinen uudistus, jota on valmisteltu pitkään. Haluan jo tässä vaiheessa esittää kiitokseni perusteellisesta työstänne uudistuksen eteen. Tiedän, että te käsittelette vielä tässäkin kirkolliskokouksessa eräitä uudistukseen liittyviä asioita, jotka edellyttävät nykyisen lainsäädännön perusteella kirkolliskokouksen kannanottoa.

Opetus- ja kulttuuriministeriössä asiaa on valmisteltu siten, että uudistusta koskeva hallituksen esitys annettaisiin eduskunnalle kesäkuussa. Tällöin eduskunta ehtisi käsitellä asian vielä ennen hallituskauden päättymistä ensi keväänä.

Arvoisa kirkolliskokouksen väki,

Totesin puheeni alussa kirkon olevan tärkeä julkisen vallan kumppani.

Tämä näkyy kirkon roolissa vahvana suomalaisen yhteiskunnan keskeisenä voimana, sekä kansalaisyhteiskunnan ja paikallisyhteisöjen vankkana tukipilarina. Toki kumppanuus ulottuu myös lainsäädäntöön, kuten edellä totesin.

Kirkko toimii monessa asiassa suunnannäyttäjänä – myös demokraattisissa toiminnoissa. Kirkon jäsenyyteen sisältyy aitoa merkityksellisyttä.

Marraskuussa pidetään seurakuntavaalit. Haluankin käyttää tämän tilaisuuden ja vedota kaikkiin evankelis-luterilaisen kirkon jäseniin vahvan vaaliosallistumisen puolesta. Kannustan seurakuntalaisia myös asettumaan itse ehdolle. Erityisesti tällaiseen maailmanaikaan on meidän jokaisen yhteinen tehtävä puolustaa ja vaalia kansanvaltaisia instituutioita — näin myös kirkossa.

Församplingsvalet hålls i november. Jag väddar till alla medlemmar i kyrkan för aktivt deltagande i valet. Jag uppmuntrar också församlingsmedlemmar att själva kandidera. Särskilt i denna tid av världen är den gemensamma uppgiften att försvara och vårda demokratiska institutioner – också i kyrkan.

Nimittäin jos luovumme demokraattisista periaatteista, mitä meille jää? Varoittava esimerkki löytyy läheltä. Yksi keskeinen syy Venäjän valtion henkiseen rappioon lienee juuri kansalaisyhteiskunnan tukahduttaminen. Seuraukset, kuten näemme, ovat tuhoisat.

Hyvät ystävät, kära vänner

Elämme Euroopassa sellaista murrosvaihetta, jonka merkityksen tulemme todennäköisesti ymmärtämään vasta vuosien päästä. Tässä hetkessä, jossa huominen on vielä hämärän peitossa, haluan kiittää teitä läsnäolijoita arvokkaasta työstänne koko suomalaisen yhteiskunnan hyväksi.

Näillä sanoilla toivotan teille kaikille antoisaa kirkolliskokousta. Jag önskar er alla ett givande kyrkomöte.